

Издава ся на всякъ 15 дни.
Цѣна 8 петака на всякъждѣ.
— о —
Безъ предплати не ся праща.

ГАЙДА

Пары и писма ще ся испра-
щатъ до Редактора въ Балъ-
Капанъ или до Приймателя
въ Везиръ-Ханъ № 10.

ВѢСТНИКЪ ЗА НАУКА И ЗАБАВА.

ДИВА-ТА АМЕРИКАНКА и ПИТОМНЫЙ ЕВРОПЕЕЦЪ.

(Посвящава ся на Н° 2. *)

ПОСВЯЩЕНИЕ.

Чувала си, драга, чела си, азъ знаѣхъ,
Какъ Христофоръ Колумбъ, отвѣдь океаны
Прѣзъ моря далеки, новъ свѣтъ изнамѣри;
Тозъ който са днеска Америка казва.
Въ този свѣтъ имало отъ незнайно врѣме
Хора да живѣѣтъ, хора като назѣ,
Салъ были. горкы-тѣ, просты още дивы,
Но невинны правы, и съ кроткы нравы.
Миромъ си живѣли безъ тѣгы да знаѣтъ
И были честиты съ свой-тѣ простотѣхъ.
Но като дочухъ смѣлы Европейцы,
Какъ че ся открыло новъ свѣтъ и незнаецъ,
Рукихъ ся всицы, кой какъ свари тича,
Само да пристигне кой що да докона.
Лакомы зѣ злато, върлы Европейцы,
Всичко завладѣхъ, всичко оплѣнихъ,
Клеты-тѣ туземцы себи подчинихъ;
Тѣкмо бѣ остало, още нѣкой племе
Дѣто не рачихъ, лесно да познаѣтъ
Власть-тѣ Европейскѣ и да бѣдѣтъ робы;
Скрыхъ са въ горы-тѣ, тамъ по планины-тѣ,
Дано тамъ не влѣзатъ върлы Европейцы,
Тамъ да ги не бутатъ и да ги оставятъ
Да живѣѣтъ мирно, тихо и спокойно.
Но были, горкы-тѣ, излѣганы люто!
Нашъ-тѣ Европейцы, слѣдъ тѣхъ по горы-тѣ
Като хищны птицы, като гладны вълцы
И въ горы-тѣ тиятъ и отъ тамъ ги гонятъ.
Смаяхъ са, клеты, племена туземны
На кѣдѣ да бѣгатъ, кѣдѣ да са дѣнѣтъ;
Скочихъ найсеишъ съ бой да ся отбранятъ.
Война са отвори, бой са започенъ
Между Европейцы съ дивы 'Мериканцы;
Бѣѣтъ Европейцы съ хитрость и искусство,
Съ саби и ножове съ пушкы и топове
Бранятъ ся горкы-тѣ, дивы 'Мериканцы
Съ сила и юнаштво, съ стрѣлы отъ кокалъ.
Колко и неравна-тѣзъ борба да бѣше,
Стояхъ на срѣщъ дивы-тѣ юнацы!

Много отъ дивы-тѣ, и отъ два та пола,
Показахъ чюдна храбрость и юнаштво
Въ тѣзъ война ужасна, въ тѣзъ кървавы биткы;
Бранихъ, горкы-тѣ, свои-тѣ жилища,
Свои-тѣ жилища, башины огнища;
Бранихъ ги съ храбрость истинно геройскѣ.

Истинѣ, че тѣхный славенъ подвигъ
Струва да ся слѣви, и да ся вѣспѣва,
Но перо ми слабо да вѣспѣѣ таквызи
Доблести геройскы и дѣла юнашкы.
Азъ ся не наемамъ тѣхъ да пѣѣ, славиѣ,
Щото знамъ не можъ туй да го напъ равѣ;
Сърце ми е мъртво за таквызи чувства;
Уста ми сѣ нѣмы за таквызи думы.

Азъ ся не наемамъ, нето прѣдприемамъ —
Прѣдприемамъ ази друго да прикажѣ.
Азъ щѣ ти раскажѣ друга скѣрбна случка
Скѣрбна, кавамъ, дружке, много жяловита,
Дѣто-й тя са случва все по него врѣме.

Чувай, хубавице, теби азъ приказвамъ,
Теби азъ испѣвамъ тѣзи тѣжнѣ пѣсень;
Теби ѣхъ испѣвамъ тебѣ ѣхъ-й посвящавамъ,
Щото и по правда тя на тебѣ са пада.
Твое-то страданіе, то е мой учитель;
То мя менъ научи на таквызи желбы
Какъ да ги познавамъ, какъ да ги вѣспѣвамъ.

Пріими же, драга, съ съ благоволеніе,
Моя малѣкъ приносъ, туй ми посвященіе. . . .
Честитъ 'ко сполучѣ съ чюдны-тѣ страданя
Малко да растушя твой-та люта горестъ.

I.

Тамъ въ пустыня дива, тиха-й мѣлчелива,
Вечеръ, прѣзъ рѣтина враща са отива,
Мома 'мериканка, въ башино жилище.
Въ пѣтъ-тѣ тамъ сполѣтъ момѣкъ Европеецъ
Злѣ раненъ въ гърды-тѣ отъ стрѣла перната;
Изоставенъ, клетый, въ крѣвѣ съ смъртъ са бори;
Дивата дѣвойка чю го какъ ихтеше;
Видѣ го, смѣли го, дойде му на помощъ.
Страненъ бѣ за неѣхъ младый Европеецъ,
Врагъ и неприятель на нейно-то племе!
Врагъ е но челѣкъ е, а лежи, умира
Какъ да го замине? какъ да го остави?

Не търпѣ мома-та, скочи, катъ за брата,
Зе го съ трудъ и мѣжъ, занесе го тамо
Въ пещера дълбока; внесе го, посла му,
Еще и завы го съ мека горска шума.

День и ношъ при него все му прѣдстоява,
 Все му прѣдстоява и му пригодава;
 Сълзы си пролива, раны му измыва. —
 Топли го, реди го, храни го, пой го,
 Чякъ доръ ся завърнѣ на животъ и здравіе.
 И тогазъ мома-та пакъ го не остави:
 Тя му бѣ пазитель, тя му шета, служи,
 Дѣто той да трѣгне тя ще го придружи.
 При такъвъ служителъ, другаръ и сожитель,
 Нашій Европеецъ скоро ся провдигнѣ,
 Скоро ся провдигнѣ и ся окопяти;
 Скоро и забрави всичко что истегли,
 Нето много мыслилъ гдѣ ся той намѣрва.
 Охолень, доволенъ, както вече бѣше,
 Ей че са прѣдаде на сърдечна склонность. —
 Силно-й естество-то силно въ свой-тѣ нужды!
 Млада бѣ мома-та и прѣдъ него красна
 Съ свой-тѣ добродѣтели, съ свой-тѣ кроткы нравы;
 Страстно ѿхъ залиби нашій Европеецъ.
 Дива-та дѣвоица какъ да са противи? —
 Сяща плътъ и крѣвь сѣ питомны и дивы;
 Сящо-й тя ся влиби въ лашего БАЛКУРА,
 (Френецъ бѣше родомъ тозъ честитъ любовникъ).
 Влюбватъ са взаимно по любовна нужда;
 Свързватъ са съпружно да живѣютъ дружно.

Минѣхъ са тъкмо цѣлы двѣ години
 Въ най горѣщо, страстно, полюбивно буйство;
 Тѣй както си бѣше проста, лековѣрна
 И невинна още тая млада дива
 Бѣше са прѣдала отъ дуся Балкуру
 И какво не жертва вдавана на него?!
 Найподиръ склонися на туй прѣдложеніе
 Дѣто да напусти бащина земица,
 Още да остави тѣзъ мѣста рождени,
 Приятны дѣбравы, горицы зелены,
 И да иде съ него отъвѣдъ океана,
 На земя далечна, чужда и незнайна.
 Склонява и трѣгва. Качватъ са на корабъ.
 Моря си прѣплуватъ — сплитватъ на Европа;
 Тамо си извезватъ въ градъ незнаенъ ней.

Тука, какъ да кажѣхъ? ахъ, невѣрный френецъ!
 Тука му прилѣгва, да изпълне свой-то
 Ниско намѣреніе и развратно щеніе:
 Туй що бѣ намыслилъ и рѣшилъ отколѣ
 Съ страшно вѣроломство и неблагодарство,
 Тайно да побѣгне, мълкомъ да напусти
 Своя-та супруга още добросторка.

Тѣй когатъ горка-та мирно и спокойно
 Спала си безгрижно и безъ подозрѣніе;
 О навѣтъ ужасень! О уразно дѣло!
 Този-ка невѣрный, толкозъ вѣрно либенъ,
 Отъ легло-то става, става и побѣгва
 И оставя тамо въ чуждо, странно мѣсто
 Тѣзъ що го милѣла искренно и вѣрно.
 Побѣгва жестокий безъ да ѿхъ пожади;
 Безъ да ѿхъ пожади, безъ да си помысли
 Колко горѣтъ люта ще осѣти, кмета,

Кога ся пробуди че го нема него.
 Не смилѣ *баръ* твърдый и коравосърдый
 Свой-то свидно чедо, чедо ми рождено;
 Чедо ми рождено, рожбица момчяна;
 И него заминѣ и него остави
 И отплува тайно, на какъ не знайно,
 (Слѣдува).

НЪРАВЫ И ОБИЧАИ НА СЕГАШНИЙ РИМЪ.

(отъ Г. Авр. Малака.)

Възлюбленный ми Господине. . . . .

« . . . . . Направи мя да ся смѣя, като четохъ
 писмото ти. Любезный младенецъ! какъ сочите че сега
 още излѣзвате отъ сѣдалища-та на училище-то,
 пѣлень съ мечтателны-тѣ онѣзи идеи, които безъ
 друго полека-лека ще ся распилѣхъ. И нѣма да ся
 повредишь отъ това, защото имашъ сърце право и
 много духъ. Но за тебе азъ быхъ желалъ, въ онѣ-
 зи дни на обшый прѣвратъ, да по да не изгубеше ты
 и вѣра-та наедно съ други-тѣ идеи.

« Да мя вѣрвашъ че азъ не съмъ дошелъ въ Римъ
 за това само, да цалунѣ чехъ-тѣ на Папа-та. И-
 махъ друго едно намѣреніе (за което другѣ пакъ
 ще ти говорѣхъ,) и това намѣреніе приближава да го
 сполучѣхъ; но оставатъ ми да чакамъ още нѣколко де-
 на, прѣзъ които нѣмамъ какво да правѣхъ. Бездѣйс-
 твие-то въ характеръ, какъвто е мой-тъ, е едно на-
 казаніе: и тѣй за да направѣхъ полеко това наказа-
 ніе и да прѣкарамъ вѣме-то на чаканіе-то не на-
 мѣрихъ какво друго подобро да направѣхъ освѣнъ да
 пишѣхъ до нѣкой пріятель.

« Вы ми задавате толкози въпросы и толкози раз-
 рѣшенія искате отъ мене. што писмо-то ми ако бы
 да ти отговори на всичко, трѣбаше да стане една
 цѣла книга. Но пакъ ще гледамъ колкото е възмож-
 но да ѿхъ съкратѣхъ.

« Вы ми казвате че вѣрвате въ прѣвѣсходство-то
 на Римскы-тѣ постановленія (*клатѣ рим-та*) надъ
 други-тѣ народы, и честитите ми дѣто ся намѣр-
 ватъ въ страна *дѣто общественны-тѣ нѣравы ка-
 то слѣдуютъ изъ близу прѣвысокой-тѣ ходѣ на
 Церквѣ-та, сѣ приблизили повече и по обима-
 телно къмъ божественно-то свѣршенство на Е-
 ва гелие-то.*

« Знаѣхъ, любезный ми брате, отъ дѣ си заелъ тая
 фраза. Заелъ си ѿхъ отъ Буало; и наистинѣ фраза-
 та е добра, ама не е толкози права.

Клеръ-тъ е далъ законы-тѣ на този народъ, и
 клеръ-тъ зема на себе си възпитаніе-то му. Тука
 человекъ отъ минута-та на ражданіе-то си принад-
 лежи на клеръ-тъ (и принадлежи му много пакъ въ
 отношеніе на много *права*, и това ти повѣряватъ
 тайничко), защото го крѣщава и не го напуска ос-
 вѣнь при смъртъ та му. Нѣма ни е едно сѣмейство
 което да нѣма мнозина отъ свой-тѣ членове священ-

ниции или *брѣтія*; и като гледа нѣкой множество-то на калугери-тѣ и на духовници-тѣ, които сѣ наспорени по улици-тѣ на Римъ, може да повѣрва че на никое друго мѣсто Христова-та вѣра не ся поучава, слѣдователно и не е въ дѣйствиѣ по добръ отъ тука. Но при всичко това, честный ми отче, за да оцѣните начинъ-тѣ спорѣдъ който общественны-тъ нѣравы приближаватъ къмъ Божественно-то свѣршенство на Евангелі-то, научѣте че въ Римскы-тѣ дѣржавы, прѣди тѣхно-то раздробеніе, ставахъ всякой день по четири петь тайны убійства, на множество отъ четири миліона жители, кога че во Френско между 35 миліона жители (прѣди принажданія-та) не ставаше ни едно убійство на день. Между това управлявамы ся *по злѣ честь* отъ наполеоновскый кодикъ, и имамы единъ университетъ съ професоры миряны.

« Прилагамъ още че когато во Френско, убиецъ-тъ е на всички мързостенъ, въ Италія, стига да не е забилъ ножъ-тъ си въ ребра-та на нѣкой священникъ или калугеръ, гледатъ на него като на человекъ, който, спорѣдъ тѣхно-то казваніе, подпадналъ е подъ минутно раздраженіе, и нищо повече. А на сто убійства правосѣдіе-то нито двадесетъ издира; защото за тѣзи нѣща никога не ся приематъ свидѣтели-тѣ. Какво повече искате? За таквызи малкы работы не осѣждатъ единъ почтенъ человекъ. Не убиватъ за да откраднѣтъ но за да си отмѣстятъ; а вижда ся че божественно-то свѣршенство на Евангеліе-то нѣма никакво сношеніе съ това.

Длъженъ съмъ да кажѣмъ че въ Италія повече търпятъ (*апехонте*) убійци-тѣ отъ колкото крадцы-тѣ; защото народъ-тъ не е обладанъ отъ необузданна страсть за имущество-то на другыго. И крадѣтъ си и по друмища-та и по всички-тѣ правителственныя клонове, безъ да исклучавамы ни одного.

Трѣба да ся чудимъ, любезный брате, и да ся зель да разбирашъ вече, че жители-тѣ на Римскы-тѣ Дѣржавы, макаръ и подъ *непосредственно-то ржводство на Церква-та* като сѣ, и като не прочитатъ вѣстници-тѣ Сіекълъ и Опиніонъ Националь но, пакъ не сѣмъ всички-тѣ светцы. Бѣдѣте още увѣренны че другы-тѣ Божіи заповѣды употребяватъ толкози леко, колкото и тѣзи. Не убивай, Не открадвай. А знаете ли това отъ дѣ произлѣзва? Защото тука е доста да има Католици които да вѣрватъ не само безгрѣшность-та на папа-та въ мирскы-тѣ и духовны-тѣ дѣла, но още и безгрѣшность-та на калугеры-тѣ въобще. Отъ тамъ на тѣтакъ за друго никаква грижа не ся полага, но ся оставятъ тѣзи человекы да станѣтъ Христіаны когато могатъ. Нима сякашъ че тука ся проповѣдува Евангеліе-то? Ба, и не твърдѣ. Иматъ за толкози чудеса да приказватъ, толкозь чудотворны светыбогородицы да празнуватъ, и толкозь отколѣшни и новы светцы да да тържествуватъ, тѣй що комай нѣматъ врѣме да ся занимаватъ за друго-то. А това *друго-то* е Исусъ Христосъ и Евангеліе-то негово.

« За Черковны-тѣ заповѣди и за всичко друго що ся относѣ до вѣншно-то богослуженіе, безпрѣкословно Римляны-тѣ сѣ по примѣрны отъ Френцы-тѣ; защото три-тѣ четвъртины отъ подданицы-тѣ на Папа-та *соблазняютъ ся повече като видѣтъ ессыды-тъ ся че ядѣтъ нѣкое крыло отъ кокошка, отъ колкото да видѣтъ че забиватъ ножъ въ нѣкого неприятеля*. И въ послѣдній-тъ случай, спѣшатъ съ присѣрце да ги освободятъ отъ пандури-тѣ; когато въ първый, тозь часъ ще ги обадятъ на инквизиція-та (свето-то сѣдовище;) защото не е да не знаѣтъ че Епископы-тѣ на Римскы-тѣ дѣржавы, когато ся събрахъ на 1856 въ съборъ-тъ на Лоретъ, обнародовахъ едно узаконеніе, което споменува подробно тѣзи прѣстѣпленія, за които мѣченіе-то ся възлага на инквизиторы-тѣ; а тѣ прѣстѣпленія сѣ, *не варденіе-то на празници-тъ, нечестіе-шо къмъ Церква-та и насилваніе-то на пости-тъ*. Забѣлѣжѣте още че това узаконеніе споменува че наказанія-та за тѣзи главны прѣстѣпленія сѣ, *отлѣченіе* (афоризмо), *тѣмница*, *заточеніе*, *бѣненіе* и *смерть*, и пакъ че този който знае тѣзи прѣстѣпленія ине ги обиди подпада на същы-тѣ наказанія.

« Така е, честный мой отче, това е обнародувано въ Римскы-тѣ дѣржавы на 1856; и това го направихъ за да ся покажатъ че ся съобразуватъ къмъ прѣобразователны-тѣ свѣтованія, които имъ отправихъ отъ всяко едно мѣсто на Европа. Ето една мостра отъ тѣзи Римскы постановленія, прѣдъ които единъ твърдѣ извѣстенъ Іерахъ ся прѣхласва отъ чуденіе, и които провъзгласява като по прѣвосходны отъ постановленія-та на другы-тѣ страны.

« Вече е извѣстно че никой народъ нѣма толкози законы колкото Римскый-тъ; защото има Черковны-тѣ правила, заповѣданія-та и буллы-тѣ на Прѣвысочайши-тѣ Понтифицы. Но много пѣтя всички тѣзи сѣмъ противурѣчащи едно на друго. Единъ отъ Папы-тѣ ся *изражсва* така, наслѣдникъ-тъ му ся *изражсва* инакъ; но понеже всички-тѣ сѣмъ непогрѣшимы, слѣдува че всички иматъ право, слѣдователно заповѣданія и буллы иматъ законна сила.

Ето единъ примѣръ. Въ съблазнителна-та работа на отнеманіе-то на малкого Мортара *) прѣдстави-хъ буллы-тѣ и заповѣданія-та които имаше и за право-то и противъ право-то на отнеманіе-то на нѣкое дѣте отъ родители-тѣ му. Единъ отъ Папы-тѣ, Пій VI, бѣ запрѣтилъ не само да не крышаватъ неволно дѣца-та Еврейскы, но и да ги неотнематъ, подъ извиненіе че сѣмъ крыстены. И таквази е случката на малкого Мортара, но заповѣданія-та на инквизиція-та заповѣдвахъ противно-то, а и тѣ не сѣмъ по малко непогрѣшими отъ заповѣданія-та на Пія VI-го, защото сѣмъ подтвърдены отъ одобреніе-то на папы-тѣ, и съставятъ часть отъ законы-тѣ на Дѣр-

*) Еврейско едно дѣте косто Іезуиты-тѣ въ Римъ бѣхъ го отмажнѣли отъ родители-тѣ му та бѣхъ го крыстили насилственно и за което станѣ *давня* послѣ.

жава-та. Трѣбаше да избѣржѣтѣ между двѣ-тѣ, и понеже работа-та бѣше за едно опытаніе на повращаніе къмъ идеи-тѣ на срѣдни-тѣ вѣкове, надвихъ узаконенія-та на инквизиція-та.

« Въ Римъ никога не ся унищожява нѣкой законъ; и тѣй буллы, узаконенія и рѣшеніе на инквизиція-та и на други учрежденія могатъ, споредъ обстоятельства-та, да влѣзатъ въ работа, споредъ мысли-тѣ на правители-тѣ.

« Понеже е прикаска-та за Евреи-тѣ, какъ мыслите вы, драгий мы отче, за малко-то онова заповѣданіе на инквизиція-та, което, подъ строги наказанія, налага на всякой лѣкаръ, който ся повыка отъ нѣкого Евреина, да ся старае първо да привлече болния-тъ въ Католицизма и да го *напусне безъ да му помогне*, ако придуманія-та не докаратъ нѣкакво слѣдствие? И забѣлжѣте добръ че на Евреи-тѣ е забранено да ся учатъ и да ся занимаватъ съ медицина. Сега, вѣрвате ли че Г. Г. инквизиторы, които сж издавали това узаконеніе и много други още по безчеловѣчны, и папы-тѣ, които сж одобрили тѣзи варварски рѣшенія, сж прочели нѣкога притча-та на добрый Самарянинъ?

« Истинъ, азъ прѣди да посѣтѣхъ Римъ осѣщахъ праведенъ ужасъ противъ инквизиція-та *), но колко повече прорасихъ той ужасъ отъ когато ся намѣрвамъ тука, отъ когато гледамъ тѣзи лошашины на които става тя причина, и които може още да причини ако бы възлѣзълъ на Папскый прѣстолъ фанатикъ нѣкой папа, който да даде пълнъ свобода на този полуразвѣрзанъ звѣрь; а за да падне тя, сирѣчь инквизиція-та, трѣба първомъ да ся разруши свѣтска-та власть (на папы-тѣ). Папы-тѣ кажи че малко, много ихъ покарнихъ, но никой не е дързнулъ още да нанесе тежка рѣка на ней. Свидѣтели на думы-тѣ ми сж нейны-тѣ тѣмници и нейны-тѣ закони; приложи пакъ и узаконенія-та на 1856, които цѣлѣдоставихмы по горѣ, напомневатъ че инквизиція-та има право-то да издава рѣшенія за смърть.

(Слѣдува.)

ПЪТУВАНІЕ ЗА БОЖІЙ ГРОБЪ.

(продълженіе отъ 21-й брой.)

На туй другъ единъ отговори: Само да искамы, ный можемъ да земемъ всичко оууй мѣсто отъ Русси-тѣ, да накарамы хора-та да ся попешмавятъ и да ни дадѣтъ още толкозъ пары, а друго-то нека си го зематъ отсега хора-та на страна, и което е дошло въ наши рѣцѣ, него неможе да дири. Патріархъ-тъ добръ стори и поотколѣ ся осѣти, та за

туй и вложи въ Англійска-та банка незнамъ колко стотины милионы съ *файда*, да сж сигурны за въ всѣкъ случай.

Другъ единъ рече: Сичкото ще бѣде въ наши-тѣ рѣцѣ както и до сега, ако си останжѣтѣ работы-тѣ тѣй както сж. Ако ли стане нѣкое промѣненіе, всичко ще отиде отъ рѣкѣ. На това пристанжѣхъ сичкы и рекохъ: Така е наистинъ.

Сега, продума пакъ онзи първый-тъ: Да бѣхмы ся стѣгласили съ Френцы-тѣ та да покрехмы черква-та, щѣше да е подобрѣ, а сега го вършатъ силы-тѣ, ама го вършатъ за себе си, а намъ ще ны дадѣтъ пѣтъ-тѣ. Ето и друго: Тѣкмимъ пакъ да проводимъ въ Сърбія сърбина Методія да пише. Прѣди ни донесе 600 ц. ж. а ный съ нишо непоказахмы благодарность на Сърбы-тѣ. Его братъ му въ св. Сава, нема обувка на крака-та си. На този братъ дадохмы тука една келійка и го хранимъ като едно куче, ама той за повече и не знае, но чуватъ и видятъ други-тѣ Сърбы, които иджѣтѣ тука, и тѣй ще е напразно да го проваждамы. А да бѣхмы ги намѣстили на добры службы, и да сми служили нѣколко пѣтя за Сърбія, тогато бѣхъ Сърби-тѣ тука, тогatzъ можеше да има нѣщо полза да го проводимъ. На туй мнозина рѣкохъ нѣмамы нужда за Сърбія: нека сж далечъ отъ насъ, да не тѣрсятъ тѣхно-то.

Единъ пакъ рече, то е сичко лесно, салъ да видимъ какво ще стане съ Влашъ-тѣ работы, другъ рече: Кога дойде Патріархъ-тъ ще ги научимъ на здраво, а това което пише, може и да не е тѣй, и подиръ туй наченжѣхъ да ся разиждаѣтѣ.

Азъ отидохъ да тѣрся едно о калугера, който бѣше отишелъ на Йорданъ. На другъй день нѣколко калуеры и единъ Владыка и Игуменъ-тъ на Божій Гробъ, сичко 45 души калугеры отидохъ на Йорданъ и съ тѣхъ 25 души Арапы да ги пазятъ. И азъ отидохъ съ тѣхъ и ходихмы на мрътво-то море, отъ тамъ на Йорданъ и на разны мѣста по край Йорданъ.

Погорѣ отъ мрътво-то море, има едно мѣсто, великъ слой земный отъ чиста сѣра (сумпоръ, тефъ, юкюртъ) по далечъ отъ този слой има една рѣкли-на, дѣто ся намѣрва чисто злато и богата златна руда. По тѣзи страны сичка-та земя е пълна съ селитра (гюверджиле, жюпель?), която ся намѣрва въ чистъ видъ, а земя-та е хванжла такадѣ селитрена коръ. На деветый день върнахмы си въ Иерусалимъ. Къдѣ Септемврія азъ ще иджъ отъ тука по пататакъ. Истинъ показватъ ми ся отъ напрѣдъ прѣчкы неодолимы, но въ име-то Божіе сичкы ся надѣжъ да ги надѣлѣмъ.

Земя-та тука въобще е прѣзобилна на плододаяніе, и жители-тѣ които ихъ населяватъ сж здравы и твърдѣ богаты. Тѣ сж отъ разны чы вѣроисповѣданія, но въ нѣкой мѣстны обычаи комай сж еднаквы. Отъ тѣзи обычаи го страненъ и по любопытенъ е слѣдующый-тъ, който ми ся случи да ви ихъ во Витлеемъ.

Нѣкой си момъкъ понуждавалъ една жена на блудъ.

*) Въ слѣдующы-тѣ броеве на Гайда-та ный са ка- нимъ да поговоримъ нѣщо за това страшно сѣдовище и да запознаимъ наши-тѣ читатели съ цѣль-та и дѣла-та му.

Жена-та побѣгва и обажда на домашни-тъ си, и тѣ сичкы колкото сѣ отъ тѣзи фамилія завичать ся съ пушкы да го намѣрятъ и да го убійтъ. но момъкъ-тъ ся скрива. Сега го търсятъ, щото самъ си баща му и майка му и братія-та му да го убійтъ, и то въ срѣдъ селскый-тъ съборъ, така : да ся събере сичкый той народъ и отъ два-та пола мало и голѣмо, отъ каквато вѣра и да е, първо шего удари баща му съ сабѣж-та по глава-та, майка му съ поясъ по гърбъ-тъ, по стары-тъ братія по вратъ-тъ, и по млади-тъ прѣзъ кръстъ-тъ; и щомъ падне сѣкій отъ народа ще хвърли по единъ камъкъ на него. Ако жена-та съи воли на мѣжъ-тъ ѿ побужденіе-то, така убивать и двама-та, ако ли жена-та е позвала мѣжъ-тъ, него пропѣждатъ а неѣ убивать. И тѣй у тѣзи двѣ околїи Витлеемска и Акрахмаиска, живѣѣтъ и до днесъ въ чистота; Сега ако баща-та не даде момъкъ-тъ, на сила ще ся убійтъ четырма отъ тая фамилія.

Прѣди да склуча писмо-то си за добръ намѣрвамъ да напомянъ на наши-тъ съотечественници двѣ нѣща още.

Първо, който дойде тука де ся поклони на животворящия-тъ гробъ Христовъ, нема работа въ Патриханата, защото тамо нѣма никаква светиня, и тамъ дѣто ся даватъ пары-тъ, се едно е като да ги ввѣрляшь въ море-то, а на гробъ-тъ Божій като иде, нека даде колко-то му е воля, защото дѣто ся даватъ тука пары хващатъ мѣсто.

И друго, Поклонници-тъ, които отъ ватъ за поклоненіе на Божій гробъ, трѣгнуватъ отъ тука смиренни и набожны, а кога ся вържатъ назадъ виѣсто да ся утѣрѣятъ още повече въ почтенство и въ добры дѣла, тѣ ставатъ горделивы, грабливы и лѣжливы. Мнозина отиватъ на светия-тъ гробъ не за друго, но само да ся нарежатъ хаджіи, но това име го нѣма нигдѣ писано въ православния-тъ нашъ Законъ, за туй и не е простено него да го имама нито да го прилагамы на подписы-тъ си. Нѣкои си пакъ отиватъ за интересъ, събере по нѣколко стотини жытицы ужъ за Божій гробъ, па стане ѿа въ не овый джобъ. Таквызъ едни хора, друго и не правятъ освѣтъ че изнесятъ пары-тъ изъ отечество-то, и виѣсто тѣхъ вносятъ въ него сѣкаква злочестина, но врѣме е вече да прѣстане този недобъръ обычай.

Отъ като вече ся поклонихъ на светия-тъ гробъ ще обходѣжъ послѣ Сѣверозападна-та сѣрана на Абисинія и сичкый Египетъ.

Египетъ е на сѣкѣдѣ испресѣченъ съ голѣмы каналы, отъ които иматъ отведени пакъ други помалкы вады за да поятъ сѣидбы-тъ. Тамъ дѣто неможе да ся изведе вода-та съ прокопаваніе, има намѣстены малкы парны машины, които извличатъ вода та силно и споредъ потрѣба-та ѣхъ извѣрлятъ на високо, и отъ тамъ ѣхъ управятъ на кѣдѣто имъ трѣба по сѣидбы-тъ. Парны-тъ машины тука не сѣ скъпы, има ги и по 100 минца и на по долна цѣна. Въ

Египетъ слабо пада дѣжъ и зимѣ а не лѣтъ, но по настояваніе-то на правителство-то и на жители-тъ, тая плодonoсна земя въ обработваніе-то ѣ е докарана да прилича на рай.

ЗА ЖЕНЫ-ТЪ.

(продълженіе отъ 21-й брой.)

II

На сѣко едно мѣсто на земя-та дѣто челоуѣцы-тъ иматъ отечество и законы, частны-тъ добродѣтели ся раждатъ всѣкога отъ общественны-тъ. Тамо юначныя-тъ и родолюбивѣ гражданинѣ, има съдружники вѣрна-та и разумна-та гражданка. Тамо съпругы-тъ иматъ сѣщы-тъ мысли и искать всѣко нѣщо което докарва почесть на отечество-то и на тѣхъ и отбѣлсватъ сѣко нѣщо което докарва посрамленіе-то имъ.

«На сѣкѣдѣ дѣто обходихъ, казва Ледіардъ, намѣрихъ жены-тъ благородны, пригодливы и челоуѣколюбивы; никогда неотправихъ благопристойны и пріятелскы думы на жена, ама была образована или дива, и да не получѣжъ отговоръ благопристойенъ и пріятелскый. Мѣжіе-тъ, много пѣтя ги намѣрихъ различни. На кѣдѣто и да ся скытахъ, по безплодны-тъ полѣны на нестраннолюбива та Данія, на добротолубива-та Швейцарія, въ замръзнула-та Лапонія, въ дива-та Финляндія, въ Россія, и въ пространны-тъ околїи на катунари-тъ Татары, на сѣкѣдѣ, гладенъ, жедеиъ, измръзнулъ, изквасенъ и боленъ, жены-тъ ми пригодявахъ най грижелюбиво, и тѣзи тѣхны послужванія ги правяхъ тѣ толкозъ благонаклонно и съ присърце, щото сѣко нѣщо що ми давахъ и сѣко нѣщо което ми струвахъ имаше двойна драголюбивость.»

«Сичкый си животъ, казва нѣкой си пѣтешественникъ, изнурихъ въ пѣтуванія, въ скытанія по земя-та и на всѣкѣдѣ намѣрихъ мѣжъ-тъ доблестивенъ; а жена-та прѣкрасна, мѣжъ-тъ дързновенъ и убѣденъ а жена-та боязлива и умѣренна, него великъ когато дѣйствува, а неѣ велика когато страда, него че сѣе на пазарьтъ и говори за да ся учи, а неѣ че сѣе въ кѣщи, и говори за да убѣждава и да услаждава, него че има сърце кораво, а неѣ меко и нѣжно, него че въспира бѣдность-тъ, анеѣ че облекчава болкы-тъ, мѣжъ-тъ че има, наукъ, сѣжденіе, правдѣ, а женѣ-тъ че е добролюбива, великодушна и милостива, и не ся подвожамъ да исповѣдамъ че жены-тъ сѣ по прѣвосходны отъ мѣжіе-тъ.»

До когато въ Стара Гръція ся почиташе добродѣтель-та и свобода-та, жены-тъ водахъ гражданы-тъ на побѣдѣ, повращахъ бѣжанцы-тъ пакъ въ сраженія-та, овѣнчавахъ тѣзи които ся отличавахъ въ боеве-тъ като станеше нужда, дръгнувахъ орѣжія-та въ защита на отечество-то, убивахъ сынове-тъ си когато ставахъ прѣдатели на отечество-то, радувахъ ся за паднали-тъ заради отечество-то

сынове, ступаны и братія, украсявахъ събрація-та съ учение-то и краснорѣчіе-то си, давахъ мнѣніе въ свѣѣты-тъ на свои-тъ съграждане, и съ *божественны-тъ* си добродѣтели изливахъ най послѣ на отечество-то си нектаръ и амброзіѣ; но кога-то добродѣтель-та ся погази подъ нозѣ-тъ на Павзаніевцы-тъ и Анталкидовцы-тъ и свобода-та ся съсыпа въ Хероніѣ, погребе ся и сила-та и величіе-то на жена-та.

До когато Римъ бѣше свободенъ, до когато плѣнове-тъ отъ побѣденны-тъ обогатявахъ само общественно-то съкровище, жены-тъ бѣхъ честны, разумны и мѣдры, а мѣжіе-тъ юначны, доблестивны и свободолюбивы; липсалъ бѣше вече развратъ-тъ отъ злоупотрѣбленіе-то на богатство-то и на славолюбіе-то на нѣкои Патрици, а нѣравы-тъ ся пазяхъ още чисты, когато Юлій казваше, че Кесарева-та жена не трѣба нити подозрителна да е, и като распаріѣся Помпеѣ, поднесе послѣдно-то почитаніе на издѣхнувавшето цѣломудріе на Римскы-тъ Господицы. Но Октавій и неговы-тъ наслѣдници, бояще ся отъ повращаніе-то на свобода-та, прѣпрѣчи-хъ на вървежъ-тъ ѣ не прѣлѣзваны прѣчки и сры-нахъ всычкы-тъ прѣградкы (*прохормата*) които бѣхъ въздигнали смисленны-тъ онѣзи стары республиканцы на Римъ за да го прѣдупазятъ отъ наводненія-та на роскошность-тъ, на разблудство-то и на развратъ-тъ, и заради това отъ тогазы на сетиѣ виждамы че имена-та на Юліѣ, на Агрипинѣ, на Паппеѣ, на Теодорѣ, не ся характеризуватъ по малко отъ имена-та на Тиверіѣ, Перона, Каллигола, на Юстиніана, въ ужасный развратъ.

Когато прѣдкы-тъ на сегашны-тъ Френцы, Галлы-тъ быхъ дивы, жены-тъ имъ бѣхъ разумны, юначны каго мѣжіе-тъ, и понеже тѣ участвувахъ въ общественны-тъ добродѣтели, отечественны-тъ имъ дѣла не бѣхъ чужды за тѣхъ, за туй присѣдствувахъ въ общественны-тъ свѣѣщанія, давахъ мнѣніе въ народны-тъ събрація и много пѣтя сѣ давали спасителны свѣѣты. Тѣ дадохъ примѣръ-тъ на Сабинскы-тъ дѣщери да ся вврѣлятъ въ срѣдъ войскы-тъ, които прѣбихъ губителный ножъ на между усобный-тъ бой съ Римлены-тъ; тѣ възстановихъ помежду имъ съгласіе то, тѣ ся бывали ходатайки на миръ-тъ между Галлы-тъ и тѣхны-тъ съсѣды.

Ето какъвъ договоръ е подписалъ Ханибалъ тогази съсѣ тѣхъ. « До когато азъ обхождамъ Галіѣ, ако бы Картагеняны-тъ че земаѣ причина да ся оплакватъ за нѣкоя обида отъ Галлы-тъ, нека жены-тъ имъ да сѣдѣтъ и общавамъ ся да приѣма сичко какъото бы тѣ рѣшили. »

Жены-тъ на Галлы-тъ и слѣдъ завладѣніе то на Галлы-тъ отъ Римляны-тъ, опазихъ чрѣзъ договоры власть-та, която имахъ върху народный характеръ и върху религіѣ-та си, и много пѣтя въ разбойническы-тъ эпохы на първы-тъ десетъ столѣтіѣ, избавихъ отечество-то си отъ съвършенно парализираніе. (Слѣдѣва.)

ФИЗИЧЕСКА ИСТОРИЯ.

КУКОВИЦА-ТА

Куковица-та е прѣлѣтна птица. Въ Италіѣ ся явява прѣзъ Априліѣ и си отива прѣзъ Септемвріѣ *). Гласъ-тъ ѣ ако и монотоненъ, но е сладкъ и пріѣтенъ. Лѣти непрѣстанно и съ една голѣма леснина, както ястреби-тъ, безъ да маха съ крылѣ.

Всичкы-тъ птички иматъ голѣмы грыжи за пилцы-тъ си; и само куковица та щомъ ги снесе, напуца ги.

Спорѣдъ казваніе-то на единъ знаменитъ изслѣдователь на животъ-тъ на птицы-тъ, « женска-та снася яйце-то си на морава-та и подиръ туй, като го зема въ широки-тъ си уста, фръква и го намѣстя въ гнѣздо-то на друго нѣкое птиче, между неговы-тъ яйца; обиковенно избира гнѣзда-та на орѣшка (*ὄπολαιδων*?) на косовы-тъ и на другы, но всякога на таквыи птички които ся хранятъ съ буболѣчкы. На другый день като снесе друго едно яйце, намѣстя го въ друго гнѣздо, и тѣй слѣдува докль си настани вси-тъ яйца.

*) И не насъ въ Бѣлгаріѣ по това врѣмя ся вѣстѣва и си отива, тя кукува само до кадѣ свѣршеніе-то на Іуліѣ. Наши-тъ селяне казуватъ, че като ся развые буквѣ-тъ да ѣде отъ негова-та шума тя захваща да кукува, а като узрѣ ичмикъ-тъ да ѣде отъ него вече не кукува, но то не е толкозь право. Нашій народъ ся е ски-вѣлъ нѣкакъ съ тая птица; много суевѣрны прѣданія е увардилъ той за нея, въ много поговоркы и пословицы ѣхъ прѣговарѣ, и въ пѣсни-тъ си обрача ся къмъ нея, уподобѣва злостраждущы-тъ на нея и въ разны още постѣпки тя е прѣдмѣтъ на негова-та симпатія, която не виждамы да заслужа.

При появленіе-то на куковица-та по наши-тъ мѣста наши-тъ имъ е драго да чуѣтъ гласъ-тъ ѣ рано и на гладно сърце и да сѣ на работа и на крака, а не празны и сѣдѣли. Който ѣхъ чуѣтъ най напрѣдъ услухватъ ся да прѣброватъ до колко пѣтя ще прокукува и по това заключаватъ колко години ще добруватъ. Любопытно е также прѣданіе-то за нейно-то прѣвращеніе отъ чловѣкъ на птица, въ косто приказватъ че тя и *чу-халъ-тъ* (цукалъ, единъ видъ отъ кукомѣвкы-тъ или ношны-тъ вранове) были братъ и сестра, които съ нѣкое прѣстѣпленіе навлекли на себе си гнѣвъ-тъ и проклетія-та на родители-тъ си и тѣй ся прѣобразили сестра-та на куковица, а братъ-тъ на чухѣлъ. Та и до днесъ куковица-та ходи цѣлъ день да го търси и выка *кук-ку*, сирѣчь *дѣ си?* но неможи да го намѣри зашто той не види деѣ и не ся обажа, а щомъ мрѣкне та ся прибере тя и си легне, той излѣзва и ся обажа да *чуоуа!* но тя не го чува, и тѣй немогатъ да ся намѣратъ и съберѣтъ.

Но при всичка тая симпатія на цѣлый Бѣлгарскый народъ къмъ тая птица, жители-тъ на малка една часть отъ наше-то отечество, които обиковенно наричамъ *шопы* не търпятъ да чуѣтъ това име и не могатъ никакъ да търпятъ когато другы-тъ ги дразнятъ съ прозваніе-то *ку-кку шопе!* И това пакъ прѣданіе-то го отдава на разны причины, за които може нѣкога да прикажемъ нѣщо.

Птички-тѣ подѣ измѣщаніе-то на които повѣря-
ва куковица-та яйца-та си, никакъ и не *сипикс-
ватъ* това, но измѣщатъ ги съ свои-тѣ си, и когато
пиле-то ся излупи, хранятъ го и прѣдпазватъ го съ
сѣщото чадолубіе и съ сѣщы-тѣ gryжи които иматъ
за свои-тѣ си пилцы. Но куковичакъ-тѣ скоро пла-
ща съ най голѣмо неблагоприятіе на своя-та по-
майчима.

Като порасва повече отъ побратимы-тѣ и съжи-
тели-тѣ си хваща слѣдъ врѣме да ся непобира въ
гнѣздо-то, и тогазы, за да остане той на широко,
прибѣгва на едно безчеловѣчно срѣдство. Зема че
ся подмѣква въ гнѣздо-то подѣ други-тѣ малки пи-
ленца и като ся настани нѣкое отъ тѣхъ на крылѣ-
тѣ му надига ся тогазы и трѣсва го възъ отъ гнѣз-
до-то, и това повтара да прави той докль избѣжка
възъ вси-тѣ законны населници и стане самси сту-
панинъ на гнѣздо-то. И тѣй горкы-тѣ птиче-та,
които сѣ направили гнѣздо за себе си, и сѣ по-
служили като родители на куковиче-то пиле, прѣ-
търпяватъ отъ него най голѣмо-то зло, като ги ли-
пява съ най безчеловѣченъ образъ отъ сѣ-тѣ-тѣ
имъ рожбы. Но и съ това не ся свѣрши тѣхно-то
теглюло. До когато че остава този приведенникъ пи-
лякъ въ гнѣздо-то, тѣ горкы-тѣ, нѣматъ ни мира
ни почивъ, защото сѣ принудены непрѣстанно да
тичатъ да му търсятъ и да му носятъ храна, която
зипялъ и съ църканіе лапа той и му непостига спо-
редъ дѣто е и фѣдъръ и лакомъ. И тѣй, яйца-та на
куковица та сѣ истина пораза за тѣзи бѣдны-тѣ
птиче-та; защото докарватъ скърбъ и запустѣніе дѣ-
то че ся намѣстятъ!

Да ли нѣма и хора такызы, куковича пасминъ?

—○○○—

КНИЖЕВНОСТЬ И ОБРАЗОВАНИЕ.

За наша-та книжевность като говори новъ единъ
филологическы сръбскы вѣстникъ — *Вина*, основава ся
на даденны тѣ отъ насъ за това свѣдѣнія въ . . брой
на Гайда-та и опровергава думы-тѣ на другъ единъ
Поляшскы Вѣстникъ — *Тигодникъ Науковъ*, който излѣ-
зва у Львовъ, и който въ пригледъ тѣ на журнали-
стика та на Славенскы-тѣ народы былъ казалъ; че
*Българи-тѣ иматъ повече свои вѣстници въ които
браниатъ языкъ-тѣ си и народность-тѣ си. "Дѣ-
тая честь"?! прилага найподирь сръбскы-тѣ вѣст-
никъ, като ны окайва.*

— Другъ единъ сръбскы вѣстникъ Свѣтовидъ, въ
22-ый си брой тая година, като извѣстыва за прѣ-
ставаніе-то на Свѣтникъ-тѣ, поради немавіе-то на
пары да ся одържи, прилага отъ себе си "*А какъ
бы было ако да издавахмы ный тука единъ седми-
ченъ листъ на свое изжидивеніе и на наше поручи-
телство, и да го уреждаше единъ Българинъ?*"

Въ 32-ый брой пакъ на сѣщый вѣстникъ прочитамы
слѣдующе-то. "*Министерство-то на вътрѣшны-тѣ
дѣла, (сръбско-то министерство) допустило на мол-
ба-та на Александра Андрикс, Упр. Свѣтовидъ да*

*може всяка седмица единъкъ да издава единъ поли-
тично-зѣбвенъ болгарскы вѣстникъ подѣ име
"ИСТОКЪ."*

Тѣзи дѣи видѣхмы вече и обявление-то за изда-
ваніе-то на този вѣстникъ, който ще ся издава въ
Бѣлградъ. Споредъ обявление-то му, той ще съдър-
жава. 1) Краткы политичны членове. 2) Кореспонден-
ци отъ Българія въ интересъ-тѣ на Българската Пра-
вославна Черква и просвѣщеніе, безъ личны нападе-
нія и безъ явно и пѣденіе къмъ Блистателна-та Пор-
та. 3) Изводи отъ югославянскы-тѣ вѣстници за за-
познаваніе на Българи-тѣ съ сичкы-тѣ югославян-
скы. 4) Одржаніе-то на православіе-то въ «Истокъ»
съ сичкы-тѣ дозволены срѣдства (?). А забавна-та
му часть ще съобщава забавны и поучителны прѣд-
меты, народны и другы пѣсны и др.— Цѣна годишна
1 минъ и 3 цванца за въ Българія; издаваніе-то му
ще почне отъ 11 Мая

Не знаймы какъ ще прѣематъ това извѣстіе наши-
тѣ съотечественници и какъ ще ся отговорятъ на
този позывъ, но колкото за насъ ный ся раду-
вамы, ама и не ся твърдѣ радувамы. Ще ни каже нѣ-
кой че говоримъ софизмы като ся изржавамы тѣй,
както ни подмѣтнахъ това и когато рекохмы *да пла-
чемъ и да не плачемъ*. Нѣта казва кой както му по-
нася, но работа-та въ основа-та си е таквази, щото
ный както тогазы трѣбаше *да плачемъ и да не пла-
чемъ* тѣй и сега трѣбува *да ся радвамы, и да не
ся радвамы*.

Радвамы ся защото виждамы че има на свѣтъ-тѣ
хора, който ги боли сърце-то за нашето бѣдно съ-
стояніе и благодаримы имъ отъ една страна за gry-
жа-та която зематъ за наше-то добро, но отъ дру-
га не само не ся радвамы но и тѣжимъ и позаплак-
вамы *бия* прѣдъ тѣзи които могатъ да разбиратъ
какво ще каже туй дѣто чужды отъ съжалніе на
състояние-то ни зематъ gryжа та за наши-тѣ ползы.
Туй показва, отъ една страна, наше-то недостойн-
ство, нашта не кадриность и е единъ видъ подиграч-
ка за насъ и тежка рана на наше то народно често-
любіе, ако бы че има който да оѣща туй нѣщо; отъ
друга страна пакъ, колкото и да ся показва и да
ся вижда че става за полза-та ни една таквазъ ра-
бота, не може подѣ нея да ся не съзрѣ една цѣль
отчасти чужда на сѣщинскы-тѣ ни интересы.

Ный нѣма да ся простирамы върху това да го рас-
правямы по тѣлко, искамы да го изсѣлкувамы съ единъ
въпросъ. Не въ от ошеніе на това, какъ щеше да
разбере свѣтъ-тѣ таква въ една безкористна щедрость
отъ страна на наши-тѣ съплеменны; нито въ отноше-
ніе на това, какъ быхъ пріели тѣзи наши доброже-
латели това прѣдпріятіе у насъ, ако ный быхмы ся
зели да издавамы за тѣхъ вѣстникъ: Но въ смотре-
ніе за това, какъвъ трѣбаше да бѣде и какъвъ ще-
ше да е единъ вѣстникъ, който ный при свои-тѣ нуж-
ды, отъ доброжеланіе къмъ свои-тѣ сѣсѣды, быхмы
прѣдпріели да го издавамы за тѣхны-тѣ интересы?

Не смы да не земамы во вниманіе и това което

ще ни кажатъ нѣкои. "кога нѣма дѣжъ добро е и градъ." Белкми е и право, но ако да бѣше ведѣжъ за въ нужда, а то гледамы че за насъ все градъ вали и чистъ дѣжъ никога не пада, тогазъ каква полза отъ градъ-тъ като прибѣхти досущъ сѣдѣи-тъ ни? Ако прѣтърханми малолитвенна-та исторія на наша-та журналистика, какво ще видимъ? Не това ли че повече отъ издаванми-тъ до ннѣ наши вѣстници сѣ принадлежали на чужды партіи? Нека ны уволнятъ наши-тъ читатели отъ подробно-то разясненіе на тая тѣжовна истина.

За интересы-тъ на Католицизма, за интересы-тъ на Протестантизма, за интересы-тъ на Гръцко-руско-сърбско-то Православіе сѣ ся прѣдприемали и прѣдприемать ся да ся издаватъ вѣстници и поддържали сѣ ся и поддържатъ ся, а за Българско-то православіе и ако сѣ ся появили нѣкой тѣ сѣ капиѣли и улѣтѣли прѣди да завържатъ плодъ.

Свѣтъишкѣ-тъ капиѣ отъ общото зло на наше-то немареніе, и отъ частно-то зло на каприциозны-тъ ни прищѣвки; *Българ. Писма*, за ранно-то ѣ улѣтване освѣтъ общо-то зло спомогнѣ и тлѣтворный-тъ духъ на уніягство-то, който вѣеше исподъ кошаръ-тъ ѣ; *Гайда-та*, осланена отъ враждебныятъ този духъ е да капне и да улѣтъ.

И тѣй какво ни остава днесъ? Едно помѣсечно списаніе издавано и поддържано отъ Протестанты-тъ, два вѣстника издавани и поддържаны отъ милость-та на Им. Правителство и другъ единъ който ще ся издава на *чуждо издѣленіе и на чуждо поручителство!!* Ами дѣ сѣ вѣстници тѣ поддържаны отъ вази, хора, дѣто ся казвате **НАРОДЪ БЪЛГАРСКИЙ**?

И послѣ това не ми давате да кажѣмъ че ный не сми хора, не сми народъ, но сми безсловесно стадо, овце въртоглавы, тѣй що който земе кривакъ-тъ въ рѣка-та си потира ны напрѣдъ си да ны кара кѣдѣто му скивни?

Наистинѣ клеты и злочесты хора сми ный Българи-тъ, и ако не въ друго отношеніе, то въ отношеніе на наша-та книжевность сми злополучнѣиши-тъ. Само-то утѣшително нѣщо за насъ щѣше да е появленіе-то и поддържаніе-то на вѣстници-тъ издавани по милость-та на Императорско-то Правителство, ако да не виждахмы, че подъ нѣкои отъ тѣхъ успѣ да ся подмѣне враждебнѣиша-та на насъ стоглавна Гидра — на Уніятска-та пропаганта.

Казвамы го и съ присѣтствіе го казвамы че органи на религіозны пропаганти сѣ убійственны за насъ както и органи на чужды политики, и въ единъ-тъ и въ другъи-тъ случай ако ся оставимъ да ни съблазнятъ ще намѣримъ не друго но смъртъ-та си. А само-то спасеніе за насъ, за наша-та народность и за наша-та будущность, ако щѣте да употрѣбимъ тѣзи опасна дума въ смисълъ съ който ни ѣ подмѣнѣтъ всякой денъ наши-тъ прѣльстници, лежи въ опазваніе-то на вѣра-та въ която сми ся родили, въ страненіе-то отъ всѣкы зломысленны внушенія, въ отблѣсваніе-то на всѣко чуждо вліяніе, и въ привърженность-та

и привязанность-та ни къмъ Им. Правителство, дѣто въ интересы-тъ на общо-то наше Отечество, ще намѣримы ный интересы-тъ на частный си животъ.

—○○○—

Още два броя и ще склучимъ втора-та година на Гайда-та, а при това отъ нѣкои мѣста не сми получили още ни ступена пара за прѣзъ сичко това врѣме дѣто сми проваждали редовно и напълно сичкы-тъ броеве; и това *артакъ* чловѣчешина ли е? Между тѣзи мѣста броемъ слѣдующи-тъ: Софія, Браила, Виенна, Яшь, Едрене, Сопотъ и Османъ Пазаръ и още нѣкои мѣста. Но не сѣ мѣста-та, не сѣ сичкы-тъ граждане повинны въ това, ами частны нѣкои лица ни направихъ и ни правятъ тая пагуба и то не отъ нѣкое зловоліе но излишество на родолюбіе. И тѣй, не ни остава друго що да сторимъ освѣтъ да чакамы още двѣ недѣли или най много три, и ако не ся повайкатъ да ни внесѣтъ пары-тъ ще ся принудимъ да извадимъ на мезатъ тая скѣпоцѣнна стока на почтенны-тъ тѣзи хора да ѣхъ продадемъ и да си прифатимъ пары-тъ. . . . .

Молимы и тѣзи пріатели, които сѣ окѣснѣли до ннѣ да платятъ тѣжъ гоишны-тъ си къмъ насъ одлѣженія, да сторятъ добръ да ги внесѣтъ по скоро, че много сѣ ни пристегнали Св. Безсребреницы. И ако ны градъ-тъ отъ друга страна очука да ны зарадватъ баримъ отъ тука та да ся видимъ и ный съ хора-та; защото инакъ не само Гайда-та ами и Гайдари-тъ трѣба да загине за добрия-тъ имъ хатъръ.

 Прѣпорѣчвамы на вниманіе-то и на грижа-та на наши-тъ съотечественници обявленіе-то си въ прѣдидущия-тъ брой и очаквамы отговоръ-тъ отъ настоятели-тъ.

—○○○—

ευ λέγειν καὶ βέλτιον πράττειν.

Тѣзи думи намѣрвамы въ едно періодическо списаніе, и голѣмо желаніе инахмы за да ся ползуютъ отъ тѣхъ наши-тъ читатели, но като нѣмамы улесненіе за това, оставямы на тѣзи които сѣ любопытны, или които ги задѣва това изреченіе да ся снабдятъ съ потрѣбны-тъ рѣчници и да си го истълкуватъ ако искатъ да го разберѣтъ. А ный вмѣсто това ще загатнемъ една гатанка.

Гатанка ми ся гаташе.

Съ Добро отъ край той добръ ся показва,
А съсъ Вѣди потайно тя наказва;
Съ Покой кат' е прѣзъ него ся прѣлазва.

—○○○—

Отгатваніе на II-та гатанка въ прѣдидущій брой. — **КАФЕ ЗА ПІЯНІЕ.**

Редакторъ и издатель: Н. Р. Славейковъ.

Притежатель: Ив. С. Дочковъ.

Цариград в-Печатницѣтъ на А. Минасова
у Вѣзир-Хан.

Handwritten text at the top edge, possibly "old on".

Handwritten squiggly line.

Handwritten text, possibly "11/11/11".